

222101

Seria A.

No. 36.

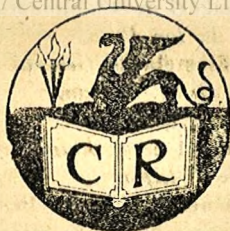
CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria A

„STIINȚĂ PENTRU TOTI”

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SOCIETATEA NAȚIUNILOR

DE

ARTUR GOROVEI

Seria A.

CARTEA ROMÂNESCĂ

No. 36.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE”

Apare sub direcția *D-lui I. Simionescu*, prof. la universitatea din Iași
Membru al Acad. Rom., fost secretar general la Min. de Instrucție.

Fiecare broșura de 32 pag. cu figuri, costă numai 5 lei. Se primesc și comenzi directe prin mandat postal pe adresa «*CARTEA ROMÂNEASCĂ*» B-dul Academiei 3, București; și se dă o broșură gratis aceluia care cumpără deodată 5 broșuri.

Seria A. „Știința pentru toți”.

- No. 1. Cum era omul primitiv de *I. Simionescu*.
- „ 2. Viața omului primitiv de *I. Simionescu*.
- „ 3. Gazurile naturale de *I. Simionescu*.
- „ 4. Albinele de *T. A. Bădărău*
- „ 5. Diabetul, îngrășarea, gălbănirea de *Dr. Căhănescu*.
- „ 6. Raze vizibile și invizibile de *C. V. Gheorghiu*.
- „ 7. Viața microbilor de *Dr. I. Gheorghiu*.
- „ 8. Furnicile de *T. A. Bădărău*
- „ 9. Viața plantelor de *I. Simionescu*.
- „ 10-11. Pasteur de *C. Moțaș*.
- „ 12. Soarele și luna de *I. Simionescu*.
- „ 13. Telefonul fără fir de *T. Lătescu*
- „ 14. Porumbeii Mesageri de *V. Sadoveanu*.
- „ 15. Planeta Marte de *Ion Pașa*.
- „ 16. De la Omer la Einstein de *General Sc. Panaitescu*.
- „ 17. Cum vedem de *Dr. I. Glavan*.
- „ 18. Razele X. de *Al. Cișman*
- „ 19. Omul de la Căcuteni de *I. Simionescu*.
- „ 20. Protozoarele de *I. Lepși*.
- „ 21. Fulgerul și trăsnetul de *C. G. Brădețeanu*.
- „ 22. Nebuloasele gazoase de *M. E. Herovanu*.
- „ 23. Bacteriile folositoare de *I. Popu Câmpeanu*.
- „ 24. Scrișori cerești (Meteorite) de *I. Simionescu*.
- „ 25. Din istoricul electricității de *Stef. C. Ionescu*.
- „ 26. Mercur și Venus de *C. Neguța*.
- „ 27. Reumatism și arteroscleroza de *Dr. M. Căhănescu*.
- „ 28. Oameni de inițiativă de *Apostol D. Culea*.
- „ 29. Henri Ford de *Ing. N. Ganeu*.
- „ 30. Musca de *I. Mureșanu*
- „ 31. Ciupercile de *I. Popu Câmpeanu*.
- „ 32. Ciifrele de *G. M. Iăzârșcu*.
- „ 33. Animale de demult de *I. Simionescu*.
- „ 34. Lămurirea potopului de *I. Simionescu*.
- „ 35. Din viața oamenilor întreprinzători de *Apostol D. Culea*.
- „ 36. Societatea națiunilor de *Artur Gorovei*.

SOCIETATEA NAȚIUNILOR

CONSTITUIREA ȘI ORGANIZAȚIA EA

DE

ARTUR GOROVEI

Introducere.

În urma ultimului războiu, care a nimicit atâtea vieți, aruncând jalea în toată omenirea, și a ruinat atâtea popoare, oamenii și-au dat socoteală că a venit vremea să se puie capăt războaelor, ceea ce s'ar putea întâmpla dacă toate popoarele s'ar asocia între ele, ca să găsească un mijloc de înțelegere care să garanteze pacea în lume.

Tratatele de pace dela Versailles, Saint-Germain, Neuilly și Trianon, au izbutit să puie temelia unei asociațiuni permanente a statelor care se guvernează liber și care s'au unit cu gândul de a micșura șansele de războiu și a mări garanțiile păcii. Constituirea acestei Societăți a Națiunilor, definită în Pactul care formează prima parte a acestor tratate, a intrat în vigoare la 10 Ianuar 1920, dată la care reprezentanții Germaniei au depus actul de ratificare a tratatului dela Versailles.

Fiecare stat asociat astfel, este un membru al Societății Națiunilor, care în scop de a desvolta cooperația între națiuni și de a le garanta pacea și siguranța, își iau următoarele angajamente :

De a primi oarecare obligațiuni de a nu recurge la războiu ;

A întreține la lumina zilei relațiuni internaționale, fondate pe justiție și pe onoare ;

A observa cu sfințenie prescripțiunile dreptului internațional recunoscute ca regulă efectivă de conducere a guvernelor ;

A face să domnească justiția și a respecta în mod scrupulos toate obligațiunile tratatelor, în raporturile mutuale ale popoarelor organizate,

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.
din CLUJ.
Nr. 435 1929
EXEMPLAR LEGAL.

Acestea sunt principiile generale enunțate în preambulul Pactului, al căror mod de aplicare este regulat în 26 de articole, care guvernează activitatea Societății.

Pentru a înțelege bine caracterul acestei instituții, trebuie să ne făurim ideea că ea constituie o societate de state care, menținând în mod explicit principiul suveranității naționale, își limitează activitatea la afacerile exterioare. Societatea Națiunilor nu este o organizare distinctă, existând în afară și pe deasupra statelor care o compun. Ea este un organism internațional și nu un supra-Stat. Ea nu-și impune soluțiile; armele sale principale sunt publicitatea dată evenimentelor și forța de convingere care emană din toată activitatea ei împăciuitoare. Scopul său este înțelegerea, acordul; ea poate să izbutască sau să nu izbutască în această sarcină, dar refuzul de a accepta deciziile sale sau recomandățiunile pe care le-ar face, nu atrag nici o sancțiune. Sancțiunile de care dispune Societatea Națiunilor, pot să fie aplicate numai Statelor care, călcându-și jurământul, ar recurge la războiu, fie mai înainte de a se fi conformat procedurii instituită în vedere de a ajunge la o regulare pacifică, fie în contra unei decizii unanime a Societății. Societatea este în realitate o asociație de state care colaborează după aceleași principii și caută să-și apere interesele comune prin eforturi combinate. În acest scop, ele s-au angajat de bună voie să păzească anumite reguli de conduită și eă-și impuie, în inteusul tuturor, o limită la libertatea lor de acțiune în oarecare domenii.

Fiind compusă din State, afacerile Societății Națiunilor, sunt dirijate de reprezentanții guvernelor care constituie puterea executivă. Ori ce inițiativă a Societății Națiunilor are ca origină o propunere a unui sau a mai multor guverne, și sarcinele pe care le întreprinde

Societatea, pot să fie îndeplinite numai prin intermediul guvernelor. Acțiunea colectivă sau individuală a guvernelor este la baza tuturor actelor Societății. Ea este un instrument de execuție a deciziunilor luate de guverne, și numai a acestor deciziuni. Toată opera Societății este rezultatul acordurilor între guverne; desvoltarea și activitatea ei merg mână în mână cu aceste acorduri.

Societatea Națiunilor nu dispune de nici o putere magică, pentru a rezolvi cu ușurință și cu repeziune toate problemele, așa de firesc complexe, care se ivesc în lume. Intrând în Societate, — Statele nu-și abandonează, prin aceasta, aspirațiunile lor naționale, nici interesele lor particulare, aceste aspirațiuni și aceste interese pot să intre în conflict cu ale altor State, tot așa de bine când problemele sunt tratate de Societate, ca și când sunt tratate în afară de ea. Societatea oferă o metodă pentru a facilita reglementele; noutatea ei rezidă în existența unei constituții scrise. Pactul, care regulează raporturile între State, institue un mecanism permanent, cu reguli de procedură determinate, și, în fine, oarecare obligațiuni bine definite. Acest sistem asigură ordinea, regularitatea și continuitatea în studii și soluția problemelor internaționale. Avantagiul acestui sistem se vede numai prin o analiză generală a termenilor și a caracterului Pactului, de o parte, și din analiza organizării și a procedurii Societății, pe de altă parte; totuși, se cuvine să se știe că în afară de Pact, un mare număr de tratate și de convențiuni prevăd că unele chestiuni particulare pot să fie trimise înaintea Societății.

Astfel, Societatea Națiunilor, mulțumită sistemului său complet de organisme pentru studiul chestiunilor politice, juridice, economice, etc., este în strânsă legătură cu însăși viața lumii actuale.

I. — Statele membre ale Societății.

Puterile aliate sau asociate care au semnat tratatul de pace, sunt „membrii originari” ai Societății Națiunilor, și tot ca membri originari au fost invitate să adereze un număr de treisprezece State, care au fost neutre pe vremea războiului, și care toate au aderat, așa că până la 10 Martie 1920, numărul membrilor se ridică la 42. Dela această dată, alți doisprezece membri au fost admiși, dintre cari trei, în timpul războiului, au luptat alături cu puterile centrale, așa că astăzi Societatea numără 54 membri.

II. — Analiza Pactului.

Condiții de admitere și de retragere.—Orice Stat, Dominion sau Colonie, poate fi membru a Societății, dacă se guvernează liber și dă garanții efective de intenția sa sinceră de a-și îndeplini angajamentele internaționale, și să se supună reglementului stabilit de Societate în ceea ce privește forțele militare și navale; afară de acestea, noul membru trebuie să fie primit de un număr de două treimi al Adunării.

Statul care dorește să intre în Societatea Națiunilor adresează Secretarului general o cerere, și după o înștiințare prealabilă de doi ani, se poate retrage. Un Stat care a violat Pactul se poate retrage din Societate.

Organele Societății Națiunilor.—Principalele organe constituționale ale Societății sunt: Adunarea, Consiliul, Secretariatul.

Societatea mai are două organe esențiale: Curtea permanentă de Justiție internațională, și Organizarea internațională a Muncii.

Pactul prevede și crearea de organizații auxiliare pentru studiul diverselor chestiuni de ordine, mai mult sau mai puțin tehnică.

Adunarea și Consiliul au calitatea de a se

ocupa de toate chestiunile care intră în sfera de activitate a Societății Națiunilor, sau care privesc pacea lumii. Fiecare din aceste două organe are o largă independență, deși s'ar părea că ele nu constituie organe distincte, de oarece toți membrii Consiliului sunt și membrii ai Adunării, dar Secretariatul asigură legătura dintre amândouă.

Regula de unanimitate și excepțiile sale. — Deciziunile Adunării și ale Consiliului, se dau cu unanimitate, afară de chestiunile de procedură și în alte câteva cazuri, precum admiterea de membri noi. Se observă însă și următoarele dispoziții :

1) În caz de diferend, votul reprezentanților părților cu diferendul, nu contează în calculul unanimităților ; 2) Dacă nu-i vorba de diferend, se contează în calculul unanimității votul părților interesate, chiar și votul Statului care nu-i membru al Consiliului, dar care ia parte vremelnic la discuțiile Consiliului, în o chestiune care-l interesează în particular ; 3) Când Adunarea are a se pronunța asupra unui diferend, deciziunea trebuie să fie luată cu majoritatea Statelor membri ai Adunării, dar cu aprobarea tuturor Statelor membri ai Consiliului.

Regula generală a unanimității are de scop de a asigura respectul suveranității naționale, și Societatea Națiunilor nu caută să-și impue soluțiunile, ci să fie primite cu bunăvoință, de oarece și alte conferințe, precum Conferința Păcii, cea dela Washington, ca și cea dela Geneva, au avut soluțiuni rezultate ale compromisului.

Regula unanimității suferă două excepții : în caz de diferend, precum am arătat mai sus, și în al doilea loc : o rezoluție adoptată numai cu majoritate, nu-i o decizie obligatoare, ci o recomandare de care Statele membri pot individual să ție seamă.

Contra Statelor care refuză să primească o decizie luată cu unanimitate, nu este nici o sancțiune, numai dacă unul dintre ele recurge la războiu, nerespectând deciziunea luată cu unanimitate. Recurgerea la războiu, în oarecare împrejurări, este posibilă de sancțiuni, dar refuzul de a accepta o asemenea soluțiune, nu este supusă la nici o sancțiune.

Adunarea. — Adunarea se compune din reprezentanții tuturor membrilor Societății și se întrunește în luna Septembrie a fiecărui an, sau la altă dată fixată de Adunare sau de Consiliu, cu majoritatea voturilor. Ea se mai poate convoca în sesiune specială după cererea unuia sau a mai multor membri, dacă această cerere este acceptată de majoritatea membrilor.

Fiecare membru al Societății poate avea numai trei reprezentanți în Adunare și dispune numai de un vot. Reprezentanți supleanți și tehnici se admit.

Atribuțiunile speciale ale Adunării sunt: admiterea de membri noi, alegerea periodică de membri nepermanenți în Consiliu, alegerea, în colaborare cu Consiliul, de membri ai Curții permanente, în fine controlul bugetului. Adunarea poate, de asemenea, să invite pe membrii Societății ca să procedeze la un nou examen al tratatelor devenite inaplicabile, precum și a situațiilor internaționale a căror menținere ar putea să puie în pericol pacea lumii; ea trece în revistă opera săvârșită și dă directive pentru viitor.

Reglementul interior al Adunării. — Secretarul general convoacă Adunarea după dispoziția luată de președintele Consiliului, cu patru luni înainte de data fixată pentru deschiderea sesiunii. Acest termen poate fi redus, în cazuri excepționale, prin o decizie în majoritate a Consiliului. Ordinea de zi cuprinde raportul

asupra activității Consiliului dela ultima sesiune a Adunării, cum și chestiunile admise a se discuta de Adunare în cursul unei sesiuni anterioare, acele propuse de Consiliu sau de un membru al Societății, în fine, proiectul de budget.

Adunarea este prezidată provizor de președintele Consiliului în exercițiu, și procede la alegerea biuroului, care se compune dintr'un președinte și șase vicepreședinți.

Sesiunea se începe cu discuția raportului asupra activității Consiliului, apoi se împart chestiunile de examinat la șase comisiuni, care constituiesc, prin ele însăși, niște mici Adunări, pentru că fiecare Stat are un reprezentant în fiecare din aceste Comisiuni. Aceste Comisiuni se ocupă: Prima, cu chestiunile constituționale și juridice; a doua, cu lucrările de organizări tehnice; a treia, cu dezarmarea; a patra, cu budgetul și chestiuni de administrație interioară; a cincea, cu chestiuni sociale; a șasea, cu chestiuni politice.

Fiecare comisiune numește un raportor, care prezintă Adunării o dare de seamă generală a deliberațiilor și a concluziunilor sale.

Limbile oficiale sunt franceza și engleza, și orice discurs pronunțat în una din aceste limbi, este tradus în cealaltă. Se poate întrebuița și o a doua limbă, dar oratorul trebuie să-și traducă el singur discursul, în franceză sau în engleză.

Ședințele sunt publice, dar Adunarea poate decide și ședinți secrete.

Consiliul. — Consiliul trebuia să se compune din cinci membri permanenți și patru nepermanenți. Permanenți erau reprezentanții celor cinci Puteri aliate și asociate, iar cei nepermanenți urmau să fie aleși periodic de Adunare, dar fiindcă America nu a ratificat tratatul dela

Versailles, numărul membrilor permanenți s'a redus la patru, iar Adunarea și Consiliul, în puterea unei dispozițiuni a Pactului, a mărit la șase numărul membrilor nepermanenți. Fiecare membru al Societății, din Consiliu, are un singur vot și un singur reprezentant. Membrul Societății care nu-i reprezintă în Consiliu, este invitat să-și trimeată un reprezentant oridecâte ori se aduce înaintea Consiliului o chestiune care-l interesează în particular.

Consiliul are oarecare atribuțiuni speciale, precum pregătirea planului de reducere a armamentelor, prevăzut de Pact; controlul sistemului mandatelor. Tratatetele de pace i-au mai încredințat și alte atribuții relative la guvernarea teritoriului Sarre și a orașului liber Dantzig, precum și la minorități.

Procedura Consiliului.—Prezidentul în exercițiu convoacă Consiliul, prin Secretarul general. Consiliul numește un raportor pentru fiecare chestiune înscrisă în ordinea zilei. Președinția se dă, pe rând, în fiecare sesiune, tuturor membrilor Consiliului, — după ordinea alfabetică franceză a țărilor. Procesele-verbale de deliberările Consiliului, fie d.n ședințele private, fie din cele publice, sunt tipărite și publicate.

Secretariatul permanent. — Membrii Secretariatului sunt numiți de Secretarul general, cu aprobarea Consiliului. Secretarul general este asistat de un ajutor de Secretar general și de doi subsecretari generali; ceilalți membri ai Secretariatului sunt împărțiți în secțiuni, după natura chestiunilor studiate și nu după naționalitate, și fiecare secție constituie secretariatul unei comisiuni sau a unei organizații. Secțiunile principale au un director, celelalte sunt dirijate de un șef de serviciu. Peste acești funcționari sunt membrii Secretariatului, împărțiți în două categorii, după vechimea și responsabilitatea lor. Urmează apoi personalul inferior. Numărul total

al funcționarilor se urcă aproape la 400 persoane.

Principalele secțiuni ale Secretariatului sunt: secțiunea politică; secțiunea financiară și economică; secțiunea transitului; secțiunea Comisiunelor administrative (Sarre și Dantzig) și a minorităților; secțiunea mandatelor; secțiunea dezarmării; secțiunea de igienă; secțiunea chestiunilor sociale (opium și tratamentul femeilor și al copiilor); secțiunea Cooperației intelectuale și a biurcurilor internaționale; secțiunea juridică; secțiunea de informație.

Secretariatul mai cuprinde un biou al Americii latine, instituit în virtutea unei decizii a celei de a treia Adunări (1922), pentru a înlesni și întări relațiunile între Secretariat și țările Americii latine.

Curtea permanentă de Justiție internațională. Această instituție prevăzută în Pact, a fost constituită de Consiliu și de Adunare, care au ales judecătorii, iar Adunarea i-a votat bugetul. Această curte constituie, întru câtva, puterea judiciară a Societății Națiunilor, ale cărei lucrări au fost inaugurate în Ianuarie 1922.

Curtea se ocupă de orice diferend cu caracter internațional pe care i-l supun părțile; ea își dă avisuri consultative asupra oricărui lit'giu sau asupra oricărui punct despre care e sesizat de Consiliu sau de Adunare, care pot, de acord cu părțile interesate, să-i supună spre judecare anumite diferende, putând să se pronunțe asupra chestiunilor de fapt cât și asupra acelorora de drept. Curtea este deschisă tuturor statelor din lume, sub oarecare condiții foarte largi. Consimțământul părților este esențial pentru ca o afacere să fie trimisă în judecata Curții. Un Stat poate să citeze pe un alt Stat în fața Curții, numai în două cazuri: 1) Când este expres prevăzut, într'un tratat sau o convenție în vigoare, că orice diferend care s'ar putea

naște, va fi supus Curții ; 2) Când părțile într'un diferend s'au angajat de mai înainte să recunoască, obligatoare — jurisdicțiunea Curții. Această jurisdicțiune poate fi exercitată pentru orice diferend de ordine juridică având de obiect : 1) Interpretarea unui tratat ; 2) Orice punct de drept internațional ; 3) Realitatea oricărui fapt care, dacă ar fi stabilit, ar constitui violarea unui angajament internațional ; 4) Natura sau întinderea reparațiunii datorită pentru ruptura unui angajament internațional.

Curtea se compune din unsprezece judecători titulari și patru judecători supleanți, aleși pe nouă ani. Adunarea și Consiliul votează separat, și candidații cari au întrunit majoritatea în amândouă, sunt declarați aleși.

Curtea aplică : 1. — Convențiunile internaționale cari stabilesc regule expres recunoscute de Statele în litigiu ; 2. — Datina (la coutume) internațională ca dovadă a unei practice generale acceptată ca fiind de drept ; 3. — Principiile generale de drept recunoscute de națiunile civilizate ; 4.—Sub rezerva oarecăror dispoziții, deciziunile judiciare și doctrina autorilor celor mai calificați în materie de drept internațional.

Curtea are sediul în Haga.

Organizarea internațională a Muncii. — Conform Pactului, membrii Societății au obligația de a-și da silința să asigure și să menție condițiuni de muncă echitabile și umane. Biurcul internațional al Muncii formează o organizare autonomă care are propriul său consiliu de administrație, conferința generală și secretariatul său. Constituția sa este întru câtva diferită de cea a Societății, pentru că dreptul de reprezentare este acordat nu numai guvernelor, ci și organizațiilor de patroni și de uvrieri. Guvernele au angajamentul de a supune Parlamentului lor toate convențiunile adoptate.

Dispozițiuni cu privire la menținerea păcii.

Dispozițiile Pactului care privesc menținerea păcii, cuprind : limitarea armamentelor ; garanțiile contra agresiunelor ; recunoașterea faptului că orice amenințare de războiu este o chestiune de interes internațional ; angajamentul de a nu recurge la războiu înainte de a fi încercat să ajungă la un reglement prin mijloace pacifice ; metodele proprii pentru a asigura un reglement pacific ; sancțiunile prevăzute pentru cazul când un Stat ar fi recurs la războiu, în oarecare circumstanțe determinate, etc.

1. — *Limitarea armamentelor.* — Conform Pactului, Consiliul prepară planurile de reducere a armamentelor naționale la minimum compatibil cu siguranța națională, planuri pe care le supune la examenul și decizia diverselor guverne. După adoptarea acestor planuri de către guverne, limita armamentelor astfel fixate, nu poate să fie întrecută fără consimțământul Consiliului, care mai are sarcina de a aviza asupra măsurilor proprii de a evita efectele dăunătoare a fabricării private de munițiuni și de material de războiu. Societatea este însărcinată cu controlul armelor și munițiilor, în țările în care controlul acestui comerț este indispensabil interesului comun.

2. — *Garanții contra agresiunelor.* — Conform Pactului, membrii Societății se angajează să respecte și să menție contra oricărei agresiuni exterioare integritatea teritorială și independența politică prezentă a tuturor membrilor Societății. Consiliul are dreptul de a aviza, la nevoie, asupra mijloacelor de a asigura executarea acestei obligațiuni.

Pactul mai declară expres că orice războiu sau amenințare de războiu, interesează întreaga Societate și că orice membru al Societății are dreptul, cu titlul amical, să atragă atențiunea Societății asupra oricărei împrejurări de natură

a tulbura pacea sau buna înțelegere între națiuni. Adunarea poate, din când în când, să invite pe membrii Societății de a proceda la o nouă examinare a tratatelor devenite inaplicabile, ca și a situațiilor internaționale a cărora menținere ar putea să puie în pericol pacea lumii. Rezultă de aici că intențiunea Pactului nu este ca numai decât să se perpetueze condițiunile teritoriale existente, de oarece în Pact se prevăd mijloace care permit, prin metode pacifice, să se facă față unor situațiuni nouă care pot să se producă.

3. — *Procedura de reglement pacific a conflictelor.* — Membrii Societății au convenit să nu recurgă la războiu înainte de a fi supus diferendul lor fie la arbitrajul, fie la reglementul judiciar, fie la examenul Consiliului. Au convenit, de asemeni, să nu recurgă la războiu, înaintea expirării unui timp de trei luni, care va urma sentința arbitrilor, deciziunea sau raportul Consiliului. Când un diferend este supus arbitragiului sau reglementului judiciar, Statele se angajează să execute cu bună-credință sentințele date. Dacă între membrii Societății se ridică un diferend susceptibil de a aduce o ruptură, dacă acest diferend nu se poate regula într-un mod satisfăcător pe cale diplomatică și dacă nu-i supus arbitrajului sau reglementului judiciar, trebuie să fie deferit Consiliului, care este ținut să încerce a asigura reglementul. Dacă Consiliul nu reușește în încercările sale, publică un raport votat sau în unanimitate (în care nu intră voturile părților), sau cu majoritate de voturi, pentru a face cunoscute soluțiunile pe care le recomandă ca pe cele mai echitabile și mai bine apropiate speciei. Dacă deciziunea Consiliului este luată cu unanimitate, orice Stat care recurge la războiu, în contra prevederilor acestei deciziuni, comite un act de războiu în contra tuturor membrilor Societății, cari se an-

gajează, în aceste condițiuni, a rupe toate relațiunile cu Statul în chestiune și a recurge la blocus în contra lui. Dacă deciziunea nu-i luată cu unanimitate, membrii Societății își rezervă dreptul de a lucra cum vor găsi necesar pentru menținerea dreptului și a justiției. Pactul nu comportă stipulațiuni definite care să poată produce efecte, în practică, la o decizie unanimă. Sancțiunile se aplică numai violărilor Pactului, care implică recurgerea la războiu, și nu la refuzul de a accepta deciziunile adoptate. Orice Stat culpabil de violarea unuia din angajamentele care rezultă din Pact, poate să fie exclus din Societate,

În caz de diferend, procedura de urmat cuprinde fazele următoare: 1) Negociațiuni directe pe căile diplomatice; 2) Arbitrajul sau reglementul judiciar; 3) Trimiterea afacerii înaintea Consiliului sau a Adunării.

Consiliul poate, din propria sa inițiativă, să ceară Curții permanente de Justiție internațională, avisuri consultative asupra unor puncte de drept. De asemenea poate, cu consimțământul părților, să trimeată litigiul înaintea Curții, pentru a da un reglement. În fine, Consiliul poate să trimeată un diferend înaintea Adunării.

4. — *Diferende între Statele membri și Statele care nu sânt membri.* — În caz de diferend între două State, din care unul singur este membru al Societății, Statul străin Societății este invitat să se supue obligațiunilor care se impun membrilor Societății, — pentru a se ajunge la un reglement al diferendului, în condițiunile fixate de Consiliu. Dacă Statul în chestiune refuză, Consiliul ia deciziunile care i se par mai eficace. Dacă acelaș Stat intră în războiu contra unui membru al Societății, i se aplică sancțiunile prevăzute de art. 16 al Pactului. Când un diferend survine între State care

nu sunt membri, este trimis înaintea Societății, părțile sunt de asemenea invitate să se supue obligațiilor care se impun membrilor Societății și, în caz de refuz, Consiliul ia toate măsurile care i se par de natură a preveni ostilitățile.

5. — *Chestiuni de competență exclusivă.* — Societatea nu poate interveni într-un diferend dacă una din părți pretinde, și dacă Consiliul recunoaște, că diferendul este asupra unei chestiuni pe care dreptul internațional o lasă la competența exclusivă a acestei părți.

6. — *Tratate și înțelegeri.* — Un articol al Pactului prevede că tratatele se înregistrează și se publică și în lipsa acestor formalități nu au nici o forță obligatoare; membrii Societății se angajează să nu contracteze obligațiuni incompatibile cu termenii Pactului și recunosc că acest din urmă abrogă toate obligațiunile sau înțelegerile de această natură. Validitatea înțelegerilor regionale care asigură menținerea păcii, este recunoscută.

7. — *Alte funcțiuni ale Societății Națiunilor în vederea menținerii păcii.* — Societatea controlează, cu ajutorul unei Comisiuni permanente, aplicarea noului sistem în virtutea căruia unele State exercită mandate pe contul Societății, și în numele ei, asupra unor vechi posesiuni germane sau turcești, locuite de popoare care nu sunt încă în stare de a se cârmui ele singure. Exercițiul acestor mandate constituie o misiune sacră de civilizație. Puterile mandatarilor supun Societății rapoarte anuale. Consiliul a aprobat, prealabil, constituția mandatelor, adică gradul de autoritate, de control sau de administrare pe care mandatarul îl are de executat.

Între alte obligațiuni, membrii Societății trebuie să depună silinți pentru a asigura și a menține condiții de muncă echitabile și umane, un

tratament echitabil populațiilor indigene în teritoriile supuse administrației lor, libertatea comunicațiilor și a transitului, precum și un tratament echitabil al comerțului. De asemenea sunt înțeleși să eie măsuri de ordin internațional pentru a preveni și a combate bolile, de a însărcina Societatea cu controlul general al acordurilor relative la tratamentul femeilor și al copiilor, la traficul cu opium și alte stupefiante.

Biourourile internaționale, stabilite anterior prin tratate colective, pot să fie, cu asentimentul părților, puse sub autoritatea Societății, ca și orice alte biourouri care vor fi create ulterior.

Tratatele de pace au impus Consiliului Societății Națiunilor diverse obligații, între altele controlul guvernului din basinel Sarre și numirea membrilor Comisiunii de guvernământ din acelaș basin.

Societatea numește pe Inaltul Comisar al orașului liber Dantzig, pus sub protecția Societății, și dotat cu o Constituție garantată de ea. Societatea are de asemenea oarecum responsabilități care-i sunt impuse prin diverse tratate încheiate după războiu pentru protecția minorităților de religie, de rasă și de limbă.

8. — *Amendamente la Pact.* — Adunarea a adoptat mai multe amendamente, dar nici unul dintre ele nu a primit încă numărul de ratificări necesare, adică ratificarea tuturor Statelor membri ai Consiliului și aceea a majorității Statelor reprezentate în Adunare. Cu mici excepții, aceste amendamente se mărginesc a simplifica procedura, în cazurile când Pactul nu dă destule precizii, dar fără de a-i aduce modificări esențiale.

III. — Organizări izvorâte din Pact.

În constituirea Curții permanente de Justiție internațională și a organelor auxiliare, a căroră

creațiune ulterioară o lasă să se vadă, în termeni generali, Pactul a lăsat o mare latitudine Consiliului și Adunării. Sforțarea creatoare care a dus la stabilirea acestor organizații, marchează o etapă importantă în dezvoltarea asociațiunii între State. În această operă, Societatea a știut să conserve și să asimileze toate elementele ale căror metode anterioare demonstraseră utilitatea. Astfel crearea Curții permanente de Justiție internațională nu suprimă recursul la tribunalele de arbitraj care există deja și nu micșorează întru nimic utilitatea lor. Curtea de Justiție îndeplinește un rol nou; dar, în acest caz, ca și în tot sistemul Societății, organizarea cu competență întinsă nu exclude, în mod necesar, pe cea a căreia competență este mai restrânsă. Dacă două State preferă să nu se supună deciziunilor unei Curți permanente compusă din judecători aleși printre toate națiunile, rămân libere să facă uz de dispozițiunile mai suple ale Curții de arbitraj, unde pot să-și aleagă propriii lor arbitri și să elaboreze propria procedură.

De asemenea sunt conservate toate metodele raționabile de reglement pacific: negociațiuni pe cale diplomatică, arbitraj, deciziuni judiciare sau mediațiunea Consiliului sau a Adunării, dar totdeauna în cadrul principiilor definite de Pact.

În intervențiunile sale, Societatea Națiunilor utilizează, pe cât posibil, toate organizațiile internaționale cu adevărat reprezentative și caută adeseori colaborarea organizațiunilor oficiale de asemenea reprezentative. În asemenea caz, guvernelor le incumbă totdeauna deciziunile finale, ca și măsurile de executare. În reglementul dificultăților și a diferendelor, membrii Societății pot deci să aleagă între diversele metode.

În constituirea Curții permanente de Justiție

internațională, Pactul a lăsat o mare latitudine Consiliului și Adunării. În opera sa, Societatea a știut să conserve și să asimileze toate elementele a căror utilitate a fost demonstrată de metodele anterioare. Astfel, crearea Curții permanente de Justiție internațională nu suprimă recursul la tribunalele de arbitraj. Dacă două State preferă să nu se supună deciziunilor Curții, sunt libere să recurgă la negocieri pe cale diplomatică, la arbitraj, la deciziuni judiciare, sau la mediațiunea Consiliului sau a Adunării, dar totdeauna în cadrul principiilor Pactului.

Caracterul organelor auxiliare.

Diversele sarcini încredințate Societății, au dus-o la crearea unor organe auxiliare care se pot împărți în două categorii: 1) Organizațiile tehnice, cu privire la chestiuni financiare și economice, la chestiuni de transit și de igienă, și 2) Comisiuni consultative care se ocupă de chestiuni militare, de dezarmare, de mandate, de tratamentul femeilor și al copiilor, de opium și de cooperarea intelectuală.

Afară de acestea, uneori se creiază comisiuni speciale pentru a studia și a trata o chestiune dată, și odată aceste chestiuni puse la cale, comisiunile acestea încetează.

Aceste organizațiuni sunt conduse după aceleași norme ca și Consiliul și ca și Adunarea, adică au o Comisiune permanentă, care corespunde mai mult sau mai puțin cu Consiliul, are o Conferință generală de reprezentanți ai guvernului, corespunzând Adunării, și un Secretariat constituit din o secție al Secretariatului Societății, sub autoritatea Secretarului general.

Comisiunile consultative se compun când din membri aleși de Consiliu, în considerația capacității lor personale în un domeniu dat, când din membri oficial desemnați de guverne, ca

experți însărcinați să dea avis Consiliului și Adunării asupra unor anumite puncte.

În categoria Comisiunilor speciale intră comisiuni de control, care au însărcinarea de a priveghia la executarea deciziunilor relative la frontiere, comisariate pentru repatriarea prizonierilor de războiu și a refugiaților ruși, comitete de juristi însărcinați sau de a studia proiecte de amendament sau de interpretare a Pactului, sau să dea un avis juridic Consiliului, când acesta nu găsește necesar să recurgă la Curtea permanentă; comisiuni ca aceea care se ocupă de femeile și de copiii deportați în Orient, și în fine numeroase comisiuni de anchetă care procedează la un studiu prealabil al chestiunilor asupra cărora Adunarea se pronunță în ultimul resort.

Organizațiile tehnice, acea a transitului, a igienei și acea financiară și economică, au caractere comune și pe de o parte ele elaborează progresiv un nou drept internațional, grație unei serii de convențiuni, și pe de altă parte un mare număr dintre ele și-au asigurat colaborarea unor State care nu sunt membrii. Astfel, Organizarea transitului și Comisiunea permanentă de experți elaborează proiecte de convențiune, și în mod general, programul lucrărilor ce urmează a fi supuse examinării unei conferințe generale a reprezentanților guvernelor, și este însărcinată să dea Consiliului avizul asupra obligațiunilor care rezultă pentru Consiliu, în materie de transit, din diverse articole a tratatului de Versailles.

Membrii comisiunilor permanente a organizațiilor tehnice și a comisiunilor consultative, sunt persoane cu autoritate în domeniul lor, și Comisiunea permanentă a mandatelor se compune din experți în materie colonială, cărora le este oprit de-a avea vre-o funcție oficială.

Organizații tehnice.

Organizația economică financiară.

Două secțiuni compun această organizație : Comitetul financiar și Comitetul economic, fiecare funcționând independent unul de altul, și reunindu-se, la nevoie, în sesiune plenară, pentru a studia chestiuni cari le interesează pe amândouă. Membrii sunt aleși de Consiliu, cu titlul de experți.

Această organizație se ocupă de toate chestiunile de ordin financiar și economic, încredințate Societății.

Organizația transitului.

Această organizație cuprinde: 1) O comisiune consultativă ; 2) O conferință generală ; 3) Un secretariat care constituie Secțiunea transitului din Secretariatul general al Societății.

1) *Comisiunea consultativă* se compune din delegați desemnați de membrii Societății, reprezentați permanent în Consiliu și din delegați aleși de Conferință dintre membrii Societății, și funcționează cel puțin doi ani.

Comisiunea este însărcinată de a studia și a elabora măsuri destinate să asigure libertatea comunicațiilor și a transitului, să ajute Consiliului de a-și achita sarcinile ce-i sunt încredințate de tratatul de Versailles și de alte tratate, în vedere de a regula, pe cale de conciliație, litigiile care pot să se nască în domeniul comunicațiilor și al transitului. Apoi are sarcina de a prepara lucrările Conferinței generale și a prezenta un raport despre aplicarea efectivă a Convențiilor generale.

2) *Convenția generală* se compune din reprezentanții Statelor membri ale Societății, fiecare Stat având un reprezentant însoțit, dacă este locul, de supleanți și experți tehnici. Societa-

tea poate invita Statele care nu sunt membri, să ia parte la desbateri, și Conferința poate ea însăși, cu majoritate de două treimi, să admită reprezentanți ai Statelor care nu sunt membri, cu titlul consultativ, pentru studiul chestiunilor speciale. Propunerile ei pot, sub rezerva unei deciziuni a Consiliului, sau a Adunării, să ia forma de convențiuni internaționale, de recomandațiuni către guverne sau de rezoluțiuni care urmează să fie supuse Adunării. După avizul Comisiunii consultative, Consiliul poate convoca conferinți restrânse, pentru studiul unor chestiuni care interesează numai anumite State. Procedura ordinară a Conferinței este, mai mult sau mai puțin conformă cu aceea a Adunării, și o chestiune oarecare poate să fie înscrisă în ordinea de zi, după cererea unui membru.

3) *Secretariatul Organizației* este constituit de Secțiunea transiului din Secretariatul general.

Organizația de igienă.

Această organizație cuprinde: 1) Un Consiliu consultativ; 2) Un comitet de igienă; 3) Un secretariat, constituit de secțiunea de igienă din Secretariatul general al Societății Națiunilor.

1) *Consiliul consultativ* examinează și discută orice chestiune pe care Comitetul de igienă o poate judeca oportună de a-i fi supusă, sau din propria sa inițiativă, după cererea Consiliului. Oficiul internațional, compus din reprezentanți oficiali cari se întrunesc tot la șase luni, este în special însărcinat să elaboreze convenții sanitare internaționale.

2) *Comitetul de igienă* își dă părerea asupra chestiunilor de igienă, poate proceda la anchete, a desemna subcomisiuni speciale și a

numi în aceste comisiuni pe orice persoană calificată, a căreia colaborare ar crede-o folositoare. Acest Comitet se compune din 16 membri, și anume: presidentul Consiliului consultativ, nouă membri desemnați de Consiliul consultativ și zece membri numiți de Consiliul Societății Națiunilor, după avizul Comitetului de igienă.

3) *Secretariatul* este pus sub autoritatea Secretarului general al Societății Națiunilor, pentru toate chestiunile administrative.

Organe consultative.

Armamente.

Sunt două comisiuni consultative a armamentelor: Comisiunea permanentă consultativă pentru studiul chestiunilor militare, navale și aeriene, și Comisiunea temporară mixtă pentru reducerea armamentelor.

Prima Comisiune dă Consiliului avizuri, cu titlu de expert, asupra problemelor militare care pot să se puie cu ocazia chestiunilor supuse Societății Națiunilor și dă Consiliului avisul asupra dispozițiilor Pactului cu privire la armamente.

Această Comisiune se compune din un reprezentant naval, unul militar și unul aerian al fiecărui dintre Statele reprezentate în Consiliu, numiți de guvernul lor. Comisiunea mai are trei subcomisiuni și un secretariat.

Comisiunea temporară mixtă prepară rapoarte și propuneri cu privire la reducerea armamentelor, pe care le supune Consiliului, și se compune din persoane cu o competență recunoscută în materie socială, politică și economică, din șase membri ai Comisiunii permanente consultative și din șase membri din Consiliul de administrație al Organizației internaționale a Muncii, din cari trei sunt reprezentanți ai patronilor și trei ai lucrătorilor. Această Comi-

siune este însărcinată de Adunare să elaboreze un „plan precis de reducere generală a armamentelor terestre și aeriene“.

Mandate.

Comisiunea permanentă a mandatelor, are menirea de a primi și a examina raporturile anuale pe care trebuie să i le procure Puterile mandatate și de a da Consiliului avisul asupra oricărei chestiuni relativă la execuția mandatelor, și se compune din nouă membri. Acești membri nu pot să aibă nici o funcție care atârână direct de guvernul lor. Un expert al biuroului internațional al Muncii, ia parte la întruniri, cu titlu consultativ, când Comisiunea discută chestiuni de muncă. — Observațiunile Comisiunii asupra rapoartelor Puterilor mandatate, sunt transmise Consiliului, cu observațiunile reprezentanților puterilor mandatate. Consiliul trimite aceste rapoarte guvernelor și Adunării.

Opium și alte stupefiante.

Comisiunea consultativă a opiumului se compune din câte un reprezentant al următoarelor State: Germania, China, Franța, Marea Britanie, India, Japonia, Olanda, Portugalia, Siamul, Regatul Serbilor, Croaților și Slovenilor, România, Statele-Unite, care sunt țări interesate principal; afară de aceștia mai sunt trei asesori, din care unul este cetățean american, numiți pe o perioadă de doi ani.

Cu trei luni mai înainte de întrunirea Adunării, Comisiunea are îndatorirea să prezinte Consiliului, care-l transmite Adunării, un raport asupra tuturor chestiunilor relative la executarea acordurilor asupra traficului opiumului și a altor stupefiante.

Tratamentul femeilor și al copiilor.

Comisiunea consultativă a tratamentului femeilor și copiilor, a fost creată pentru a da urmare unei recomandării a unei Conferinți generale, convocată de Societatea Națiunilor în Iunie 1921; obiectul acestei Conferinți era de a face pe diverse guverne să se sfătuiască în vederea unei acțiuni comune pentru represiunea traficului. În Iulie 1922, Consiliul a invitat pe Danemarca, Franța, Marea-Bretanie, Italia, Japonia, Polonia, România, Spania și Uruguai, să-și trimeată reprezentanți în Comisiune; de asemenea a invitat cu titlu de asesori cari se bucură de toate drepturile unor delegați, afară de dreptul de vot, pe reprezentanții următoarelor organizații:

- a) Biuroul internațional pentru represiunea traficului cu femei și copii;
- b) Organizația internațională a femeilor;
- c) Federația Uniunilor naționale pentru protecția fetelor;
- d) Asociația catolică internațională pentru protecția fetelor;
- e) Asociația evreiască pentru protecția fetelor.

În Comisiune are și Statele-Unite un delegat, cu titlu consultativ.

Cooperație intelectuală.

Comisiunea internațională de cooperație intelectuală are drept misiune de a studia chestiuni internaționale relative la cooperația intelectuală.

Ea a fost constituită de Consiliu în Maiu 1922 și cuprinde douăsprezece personalități eminente din lumea intelectuală, între cari și un reprezentant al Americii de Nord. Secretariatul acestei organizații, care face parte din Secretariatul Societății Națiunilor, constituie Oficiul internațional de informații universitare.

IV. — Opera Societății.

Deși Societatea are o existență numai de câțiva ani, cea mai mare parte dintre dispozițiile Pactului, afară de clauzele relative la sancțiuni, au fost deja aplicate. Astfel „diferendele” au fost aduse înaintea Societății, fie prin un apel direct al părților interesate, fie în urma exercitărei, de către o terță persoană, a „dreptului” care aparține fiecărui membru a Societății de a atrage atenția Consiliului asupra cricării circumstanță, de natură să turbure relațiile internaționale. Societatea Națiunilor s'a ocupat de diferende care s'au ivit între membrii ei și de diferende între un Stat membru și un Stat care nu este membru. — Cazuri de competență exclusivă au fost trimise, pentru avis consultativ la Curtea de Justiție. Cele mai multe dintre diferende au fost regulate prin deciziuni unanime. Într-un singur caz, decizia luată nu a putut să aibă nici o urmare. Nici un Stat n'a recurs la războiu în contra unei deciziuni luată de Societate. Consiliul a trimis câteva afaceri la Adunare, sau din propria sa inițiativă, sau după cererea uneia sau alteia dintre părți.

Curtea de Justiție a fost sesisată de mai multe cereri de avis consultativ, și a avut ocazia să dea o hotărâre în o afacere în care competența sa era obligatoare după termenii tratatului de Versailles.

Toate organele tehnice și consultative ale Societății, dela crearea lor, au dezvoltat o mare activitate. Societatea a fost chemată să colaboreze în împrejurări diferite cu Consiliul suprem al Aliaților sau cu Conferința Ambasadorilor, căreia i-a procurat, din propria ei inițiativă, sau după cererea acestor organisme, recomandări, de pildă asupra chestiunilor de frontieră. Ea a colaborat cu Comisiunea reparațiilor în

lucrările de restabilire financiară cu care a fost însărcinată, după cum a colaboat în domeniul tehnic cu Conferința dela Geneva.

În două rânduri (în Albania și în Grecia), Societatea Națiunilor a pus la dispoziția unui Stat, după cererea lui, organismele sale tehnice, pentru a-i da sfaturi și a-l asista în sarcina de reconstrucție și administrație interioare. Societatea a colaborat cu organizațiile Crucii Roșii, cu Oficiul internațional de igienă, cu Camera internațională de Comerț, cu Fundația Rockefeller și cinci sau șase asociațiuni internaționale care se ocupă cu chestiunea traficului femeilor și copiilor. Din acest punct de vedere ea a jucat rolul unei instituții internaționale autorizată, coordonând toate eforturile internaționale, și a putut să-și asigure serviciile voluntare și desinteresate a unui mare număr de specialiști. Aceasta i-a permis să procedeze la studiul amănunțit al problemelor care-i erau supuse în vederea examenului final, de reprezentanții guvernelor în Consiliu și Adunare.

Restaurarea financiară a Austriei. — Câteva exemple vor ajunge, fără a intra în amănuntele procedurii, nici a trata fondul afacerilor, pentru a da o idee despre munca și metoda Societății Națiunilor.

Din acest punct de vedere, opera restaurării financiare a Austriei este caracteristică. Principala sa valoare stă în contrastul pe care-l subliniază între rezultatul unor eforturi necoordonate și rezultatul unei colaborări organizate. Situația financiară a Austriei devenise disperată; ea primise ajutorul guvernelor și a instituțiilor caritabile, fără ca acest ajutor să fi obținut vre-un efect durabil, pentru că lipsea un plan; Austria era în ajunul unor primejdii grave, precum foametea, poate chiar o revoluție și serioase complicații internaționale. Principalele Puteri aliate au supus în urmă Societății

această problemă, înștiințând-o că nu trebuie să mai conteze pe viitor pe credite oficiale. Șansele de succes păreau minime. Totuși, Consiliul acceptă sarcina ce i se prezenta, care era nu numai de natură financiară și economică, dar și politică. Pentru a reuși, trebuia să garanteze și serioase complicații internaționale. Principiul într'un fel stabilitatea politică, condiție indispensabilă de orice ajutor străin.

Prima măsură a Consiliului a fost de a invita pe Austria să figureze, conform cu Pactul, în calitate de membru al Consiliului. De asemenea a invitat pe Cehoslovacia să participe temporar la deliberațiile sale, ca un Stat special interesat, atât din punct de vedere financiar, cât și din punct de vedere politic.

Un comitet de cinci membri din Consiliu (Austria, Franța, Marea-Britanie, Italia, Cehoslovacia), a fost însărcinat să studieze chestiunea. Acest Comitet s'a pus imediat pe lucru și, în primul loc, a abordat examinarea factorilor politici. Apoi a cerut, asupra tuturor chestiunilor tehnice, avisul Comisiunii economice și financiare a Societății și a experților cari colaborează cu organizațiile Societății. Câțiva membri ai Comitetului financiar făcuseră de altfel o anchetă în Austria, cu un an mai înainte, astfel că Comitetul cunoștea datele generale ale acestei probleme.

Astfel, în câteva săptămâni, Comitetul Consiliului a putut să alcătuiască un plan care să asigure stabilitatea politică a Austriei, pe când Comitetul financiar elabora un program de ridicare financiară, prin aplicarea de reforme interioare, prin un control și credite externe. Propunerile Comitetului Consiliului, au fost aprobate cu unanimitate de Consiliu. Executarea programului urmă imediat. După un an situația Austriei fu cu totul schimbată. Introducerea reformelor interne, garanțiile de ordin financiar date de Austria, nu numai că au nă-

cut speranțe chiar în sufletele austriacilor, dar au inspirat o încredere suficientă în afară, pentru ca împrumuturile străine necesare pentru a procura Austriei resurse financiare indispensabile în perioadă de reformă, au fost subscrise de mai multe ori în diferite țări, mai ales în Statele-Unite ale Americii.

Ridicarea Austriei, în limita fixată de doi ani, este acuma în plin progres. Dacă eforturile anterioare au fost zadarnice din lipsă de organizare, opera Societății oferă, din contra, exemplul unui mecanism ale cărui toate părțile muncesc spre acelaș rezultat. S'a calculat că înainte de a se aplica programul Societății, 75 milioane de livre sterling au fost pierdute în eforturi nenorocite și dezordonate, pentru a salva Austria. Programul Societății a permis să se asigure ridicarea acestei țări fără să fi fost necesar de a se cheltui un ban.

„Dreptul amical“. — O chestiune de suveranitate. — Procedura urmată pentru diferendul între Suedia și Finlanda, în chestia suveranității insulelor Aland, prezintă mai multe puncte demne de interes.

Locuitorii insulelor Aland manifestaseră dorința de a se uni cu Suedia, și diferendul născut din această cauză între Suedia și Finlanda ajunsese la un grad de gravitate care inspira serioase îngrijiri. Guvernul britanic uzând de „dreptul amical“ menționat în Pact, atrase atenția Societății asupra diferendului ivit între două State din care unul, Suedia, era membru al Societății, iar celalt, Finlanda, nu era. Finlanda care mai pe urmă a fost admisă în Societate, a fost invitată să accepte provizor obligațiunile impuse membrilor Societății. Ea acceptă această condiție; mediațiunea Societății deveni astfel posibilă. Dar Finlanda ridică o obiecțiune: chestiunea era numai de jurisdicția sa națională. Prin aceasta se contesta competența Consiliului.

Curtea permanentă de Justiție internațională, neavând încă ființă, Consiliul numi un comitet de juriști care să formuleze un avis. Comitetul recunoscând că chestiunea era de ordin internațional. Consiliul se declară competent și numi o comisiune restrânsă, care să procedeze la o anchetă la fața locului. Această comisiune vizită Suedia, Finlanda și insulele și redactă un raport. Consiliul discută termenii acestui raport cu reprezentanții acestor două țări și culese opinia locuitorilor insulelor. În fine părțile acceptară decizia Comisiunii, după care Consiliul atribui Finlandei suveranitatea asupra insulelor Aland, și institui, în acelaș timp, o serie de garanții pentru locuitorii insulelor. Această deciziune a fost complectată prin o Convenție internațională, încheiată la Geneva, între cele zece Puteri interesate în chestiunile Baltice. Această Convenție asigură, sub garanția Societății Națiunilor, neutralizarea și demilitarizarea întregului arhipelag a insulelor Aland.

Cererea adresată de Consiliul Suprem al Alianților Societății Națiunilor, în vederea unei recomandății asupra chestiunii Silesiei-de-sus.— Consiliul suprem neputând să ajungă la un acord asupra acestei chestiuni, ceru „recomandăția” la Consiliul Societății Națiunilor. Consiliul numi un Comitet, compus din reprezentanții Belgiei, Spaniei, Braziliei și Chinei, cari să prepare traseul frontierei. Ajutat de doi experți economici și de Organizațiile tehnice ale Societății, Consiliul izbuti să obție un acord unanim.

Linia-frontieră propusă de Consiliu ține seamă de stipulațiunile tratatului, adică e conformă cu dorința locuitorilor și ține seamă de situația geografică și economică a localităților. Recomandarea Consiliului mai conținea o serie de măsuri economice, cu caracter provizor, destinate să asigure continuitatea vieții economice

după diviziunea teritoriului. Aceste măsuri trebuiau să facă obiectul unei Convenții între Germania și Polonia. Puterile aliate acceptând recomandăția Consiliului, Societatea Națiunilor convocă la Geneva o conferință germano-polonă, care redijă convenția.

Diferendul polono-lituanian. — Nu este nici o chestiune politică, printre acele trimise Societății Națiunilor, care să fi necesitat proceduri așa de diverse ca diferendul între Polonia și Lituania, cu privire la Vilna.

Lipsa unei regulări de frontieră între Polonia și Lituania după războiu, crease o situație primejdioasă, mai cu seamă în regiunea Vilnei. Chestiunea se aduse înaintea Societății, sub forma unui apel adresat de Polonia, urmat de o serie de proteste emenate dela amândouă Statele, asupra mai multor chestiuni. Societatea nu avea calitatea de a fixa definitiv frontierele Poloniei, această chestiune fiind de competența Principalelor Puteri aliate. Pentru a evita ostilitățile, Societatea stabili zone neutre și traseuri de frontieri provizore; trimise o comisiune de control, se sforță să organizeze un plebiscit; dar, după ce obținuse consimțământul mai multor guverne, pentru a forma un contingent internațional de 1700 oameni, cu sarcina de a asigura ordinea, fu obligată să renunțe la plebiscit; încercă să institue negocieri directe între cele două State, dar fără succes; în fine, încercă să i se adopte un proiect de reglement, dar nu fu acceptat și Consiliul supuse Adunării această chestiune; Adunarea adresă un apel amânduror popoarelor, invitându-le să se puie de acord, dar în zădar. Deși izbutise să impede ostilitățile, Societatea nu stabili o înțelegere între cele două țări. În interval, Conferința Ambasadorilor adoptă o delimitare a frontierei care nu a fost acceptată de Lituania.

Minorități. — Fiecare membru din Consiliul Societății Națiunilor are dreptul să-i semnaleze o violare sau o amenințare de violare a tratatelor minorităților, care ele singure au dreptul să adreseze petițiuni Societății. Societatea le trimete guvernelor interesate, care sunt rugate de a formula toate observațiunile ce ar crede necesare. Lucrările se trimet membrilor Consiliului. Președintele și alți doi membri ai Consiliului, formează un Comitet însărcinat să examineze petițiile. Dacă un membru al acestui Comitet, sau orice alt membru al Consiliului, crede că chestiunea merită să fie examinată cu atenție, ea este înscrisă în ordinea zilei. Dispozițiuni aproape analoage sunt în vigoare pentru petițiile care emană de la teritoriile sub mandat.

Metodele întrebuintate de Societatea Națiunilor în chestiunile ne-politice. — În chestiunile ne-politice, de câte ori nu-i posibil să atace imediat o problemă de o importanță generală, metoda întrebuintată de Societate este următoarea: ea lucrează după posibilitățile momentului și avansează progresiv spre centrul problemei. Intregul teren apoi face obiectul unei explorațiuni minuțioase, și se sforțează să progreseze când situația pare favorabilă. Un exemplu concret va arăta metoda urmată.

A treia Adunare decisese că o Conferință generală de transit se va reuni în cursul toamnei 1923, și votase creditele necesare în acest scop. Examinarea unei convențiuni internaționale asupra căilor ferate era înscrisă la ordinea zilei acestei reuniri. Secțiunea transitului din Secretariat începu să adune informațiile necesare; un comitet de specialiști în chestiuni de drum de fer examinează chestiunea din punct de vedere teoretic și practic. Proiectul elaborat de acest Comitet fu supus Comisiunii consultative a comunicațiilor și transitului, compus din reprezentanții guvernelor. Această Comisiune pre-

pară atunci un proiect de convențiune, care fu comunicat tuturor guvernelor, în acelaș timp cu un raport conținând faptele prezentate Comisiunii și Conferinței. Guvernele avură astfel la dispoziție un proiect care constituie o bază de discuție. Toate informațiile necesare le-au fost comunicate, în timp util pentru ca să poată redija instrucțiunile care se cuvenia să fie date delegațiilor la Conferință.

Aceiași metodă s'a întrebuintat la pregătirea Conferinței formalităților vamale, care s'a întrunit în Octombrie 1923. Data aceasta era vorba de a se studia un aspect al problemei vastă a unui tratament echitabil de comerț, căreia Societatea Națiunilor caută să-i asigure o soluție prin etape succesive.

Să luăm ca pildă o chestiune a căreia dezvoltare nu e încă așa de înaintată ca cea a celor două chestiuni menționate mai sus. Comitetul economic a însărcinat un Comitet de economiști să examineze, din punct de vedere teoretic, problema dublei impuneri și a evaziunii fiscale. După ce a examinat raportul prezentat de acest Comitet, Comitetul financiar a instituit o Comisiune compusă din experți în materie fiscală, și însărcinată să examineze aplicarea practică a principiilor stabilite de economiști. Această Comisiune își urmează lucrările; când vor fi terminate, un Comitet financiar va decide dacă a sosit momentul să prezinte recomandățiuni Consiliului, în vederea măsurilor ulterioare. De asemenea, în chestiunile cu privire la igienă, la opium, la traficul cu femeile și copiii, și la alte probleme, Societatea a avut ca principiu să meargă înainte, prinzând toate ocaziunile de a se apropia progresiv de soluția problemei, fără să voiască a mărturisi vre-o grabă excesivă. Experiența a arătat că această metodă este cea mai sigură pentru a atinge progrese de ordin practic, și pentru a desvolta adevărata colaborație internațională.

Conferința dela Varșovia. — Imprejurările care au incunjurat convocarea Conferinței europene de igienă, ținută la Varșovia, sunt un exemplu interesant de acțiune colectivă întreprinsă în cadrul Societății. Convocarea acestei Conferinței a fost decisă în virtutea unei rezoluții a Adunării, după care „acorduri având în vedere menținerea păcii sau colaborarea internațională, vor putea să fie negociate sub auspiciile Societății Națiunilor, de exemplu, în conferințe speciale cu concursul său”.

Guvernul polonez dorea să întrunească o conferință sanitară. După ce a obținut avisul Consiliului, guvernul polonez convocă el însuși Conferința; Consiliul îi puse la dispoziție serviciile Organizațiunei de igienă și a Secretariatului Societății, care precedară la lucrările preparatoare în vederea organizării Conferinței. Dar Conferința însăși, — care reunea pe reprezentanții Statelor europene, membri ai Societății, precum și pe reprezentanții Germaniei, Rusiei, Ucrainei și ai Ungariei (în acel timp Ungaria nu făcea încă parte din Societate) — prezintă caracterul unei Conferințe independente: ea încredință execuția deciziunilor sale Organizațiunei de igienă a Societății, specificând că Comitetul ar trebui, în acest scop, să cuprindă reprezentanți ai tuturor Puterilor interesate.

Seria B „Sfaturi pentru gospodari”.

- No. 1. Ingrășirea păsărilor de Prof. C. Motaș.
„ 2. Despre tovarășii de Preot C. Dron.
„ Despre scarlatină de Dr. I. Gheorghiu.
„ 4. Livada din sâmburi de G. Gheorghiu.
„ 5. In jurul casei de M. Lupescu.
„ 6. Casa de I. Simionescu.
„ 7. Morcovul și alte legume de P. Rosiade.
„ 8. Sifilisul de Dr. E. Gheorghiu.
„ 9. Temeiul îmbunătățirii vitelor de Th. Chițoi.
„ 10. Votul obștesc de A. Gorovei.
„ 11. Creșterea porcilor de C. Oescu.
„ 12. Viermil de mătasă de T. A. Bădărău.
„ 13. Oftica sau tuberculoza de Dr. E. Gheorghiu.
„ 14. Pelagia de Prof. V. Babeș.
„ 15. Alegerea semintelor de C. Lacrițianu.
„ 16. Creșterea păsărilor de Prof. C. Motaș.
„ 17. Rătăcirile bolșeviste de Maior I. Mihai.
„ 18. O stupină dintr'un rotu de N. Nicolaescu.
„ 19. Cum se întemeiază o vie de D. M. Cădere.
„ 20. Răsădnița și Plantele din răsad de V. Sadoveanu.
„ 21. Lehuzia de dr. E. Gheorghiu.
„ 22. Meșteșugul vopsitului cu buruienii de Art. Gorovei.
„ 23. Cum orbim de I. Glăvan.
„ 24. Păstrarea carnei de porc de G. Gheorghiu.
„ 25. Calul de Prof. E. Udrischi.
„ 26. Doctorul în casă de Dr. O. Apostol.
„ 27. Cum trebuie să ne hrănim de E. Severin.
„ 28. Lămurirea legii dărilor de Iuliu Pascu.
„ 29. Beția de Dr. Emu Gheorghiu.
„ 30. Lămurirea Constituției de Artur Gorovei.
„ 31. Boale parazitare la animale, cari trec la om de C. Motaș.
„ 32. Folosințe nesocotite în gospodăriile de I. Simionescu.
„ 33. Mama și copilul, de Dr. M. Manicatu.
„ 34. Indrumări spre sănătate, de Dr. I. Bordea.
„ 35. Despre hrană, de Dr. I. Bordea.
„ 36. Omul și societatea de Al. Giuglea.
„ 37. Bucătăria sătencei de Maria Col. Dobrescu.
„ 38. Sfecla de zahăr de C. Lacrițianu.
„ 39. Ingrășarea pământului de I. M. Dobrescu.
„ 40. Friguri de baltă de T. Dumitrescu.
„ 41. Banul de A. Giuglea.
„ 42. Sfaturi practice de Ing. A. Schorr.
„ 43. Lămurirea calendarului de A. Giuglea.

- No. 44. Conectivita granulosa de *Dr. I. Glăvan.*
 „ 45. Burueni de leac de *A. Volanschi.*
 „ 46. Sfaturi casnice de *Maica Raluca.*
 „ 47. Cultura tomatelor de *I. Isvoranu.*
 „ 48. Rețete pentru gospodine de *Maica Raluca.*

Seria C. „Din lumea largă“.

- No. 1. Ucraina de *G. Năstase.*
 „ 2. Cehia și Slovacia de *I. Simionescu.*
 „ 3. Munții Apusei de *M. David.*
 „ 4. Finlanda de *I. Simionescu.*
 „ 5. Bucovina de *I. Simionescu.*
 „ 6. Basarabia de *G. Năstase.*
 „ 7. Dobrogea de *C. Brătescu.*
 „ 8. În spre polul sud de *I. Simionescu.*
 „ 19. Olanda de *Ap. D. Culea.*
 „ 10. Viața în adâncul mărilor de *C. Motaș.*
 „ 1-12. A. Saguna de *I. Lupaș.*
 „ 13. Către Everest de *I. Simionescu.*
 „ 14. Români de peste Nistru de *V. Harea.*
 „ 15. Ardealul de *I. Simionescu.*
 „ 16. Lituania de *G. Năstase.*
 „ 17. Câmpia Transilvaniei de *Ion Popu-Câmpeanu.*
 „ 18. Moldova de *I. Simionescu.*
 „ 19. Români din Ungaria de *I. Georgescu.*
 „ 20. Județul Turda-Arieș de *I. Mureșeanu.*
 „ 21. Țara Hațegului de *Gavril Todica.*
 „ 21. Sp. C. Haret de *I. Simionescu.*
 „ 23. Danemarca de *Magda D. Nicolaescu.*
 „ 24. N. Milescu în China de *I. Simionescu.*
 „ 25. Cetățile Moldovenesti de pe Nistru de *Ap. C. Culea.*
 „ 26. Românii din Bulgaria de *Em. Bucuța.*
 „ 27. Valea Jiului din Ardeal de *P. Hossu Longin.*

Seria D. „Știință aplicată“.

- No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorr.*
 „ 2. Motorul Diesel de *Ing. Casetti.*
 „ 3. Industria parturului de *E. Severin.*
 „ 4-5. Aerul lichid de *Ilie Matei.*
 „ 6. Industria azotului de *L. Caton.*
 „ 7-9. Locomotiva de *Ing. Casetti.*
 „ 10. Aeroplantul de *Dr. V. Anastasiu.*
 „ 11. Baloane și dirijabile de *C. Mihailescu.*
 „ 12. Betoanul armat de *Ing. N. Ganea.*
 „ 13. Gări și trenuri de *G. Štauber.*
 „ 14. Instalarea unei sonerii electrice de *Stel. C. Ionescu.*
 „ 15. Aparat de Radiofonie de *Lt. M. Zupan.*
 „ 16. Tiparul de *V. Romanescu.*
 „ 17. Ce se scoate din cărbuni de *C. V. Gheorghiu.*